

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Retningslinjer
for
båtførerprøven

Innholdsfortegnelse

1. Generelt.....	3
1.1 Krav om båtførerbevis.....	3
1.2 Administrering av båtførerprøven	3
1.3 Pensum til båtførerprøven	3
1.4 Hvem kan avlegge prøven?	4
2. Oppmelding til båtførerprøven	4
3. Avlegging av prøven	5
3.1 Tillatte hjelpemidler	5
4. Undervisning som forberedelse til prøven.....	6
4.1 Anbefalinger fra Sjøfartsdirektoratet.....	6
5. Hvordan bli et godkjent testsenter?.....	6
6. Klage	6

1. Generelt

Retningslinjene for båtførerprøven er fastsatt med hjemmel i forskrift 3. mars 2009 nr. 259 om krav til minstealder og båtførerbevis mv. for fører av fritidsbåt (forskrift om minstealder).

Retningslinjene er ment å være veiledende og opplysende for kurssentre, testsentre og andre som måtte ha nytte av dem.

1.1 Krav om båtførerbevis

1. mai 2010 ble det innført krav om obligatorisk båtførerbevis for alle født 1.1.1980 eller senere og som skal føre fritidsbåt med lengde over 8 meter (26,25 fot) eller som har motor med større ytelse enn 25 HK, jf. § 7 i forskrift om minstealder. Båtførerbevis gir rett til å føre fritidsbåt med lengde inntil 15 meter (49,21 fot).¹

For å føre fritidsbåt med motorytelse på mer enn 10 HK må fører ha fylt 16 år jf. forskrift om minstealder § 5.

Personer født før 1.1.1980 er fritatt for kravet om båtførerbevis.

1.2 Administrering av båtførerprøven

Sjøfartsdirektoratet ved seksjon for fritidsfartøy har overordnet administrasjon med båtførerprøven. Direktoratet er ansvarlig for det faglige innholdet i prøven og står fritt til å foreta endringer i retningslinjene.

Båtførerprøven er ment å gi et minimum av kunnskap om å ferdes sikkert og hensynsfullt i fritidsbåt innenfor de førerrettighetene båtførerbeviset gir. Sjøfartsdirektoratet oppfordrer alle som skal føre fritidsbåt til å ta båtførerprøven.

1.3 Pensum til båtførerprøven

Pensumet til båtførerprøven er fastsatt av Sjøfartsdirektoratet og består av følgende hoveddeler:

1. Sjømannskap
2. Lover og regler
3. Navigasjon og kartlesing
4. Spesielt viktige emner

Pensumet er stikkordsbasert og beskriver den kunnskapen som kandidatene må tilegne seg før de går opp til den teoretiske prøven. Spørsmål fra del fire om spesielt viktige emner vil under prøven vektlegges mer enn spørsmål fra de andre emnene.

Pensumet er tilgjengelig på Sjøfartsdirektoratets nettsider.

¹ Fra 1. juni 2023 må man ha høyhastighetsbevis i tillegg om fritidsbåten (ink. vannscooter) kan gå 50 knop eller mer.

Det finnes flere pensumbøker og nettkurs på markedet som tar utgangspunkt i Sjøfartsdirektoratets pensum. Ingen bøker eller digitale kurs kvalitetssikres av direktoratet.

1.4 Hvem kan avlegge prøven?

Båtførerprøven kan avlegges av personer som har fylt 14 år jf. forskrift om minstealder § 9.

En person under 16 år som avlegger og består båtførerprøven vil først få utstedt båtførerbeviset på 16-årsdagen eller kort tid etter fylte 16 år.

Selv om man består båtførerprøven før fylte 16 år gjelder fortsatt reglene om at du kun kan kjøre fritidsbåt med lengde inntil 8 meter og som har motor med maks effekt på 10 HK.

2. Oppmelding til båtførerprøven

Båtførerprøven må avlegges på et godkjent testsenter. Det er Norsk Test som godkjenner testsentre på vegne av Sjøfartsdirektoratet. En liste over godkjente testsentre er tilgjengelig på www.norsktest.no.

Kandidater som skal ta båtførerprøven må lage seg en profil på båtførerregisteret.no der man også betaler for prøven. Etter opprettelse av profil tar kandidaten kontakt med et godkjent testsenter og avtaler tid for avleggelse av elektronisk prøve. Det kreves at båtførerprøven er betalt før det gis tilgang til å gjennomføre prøve.

Kandidaten må ta med seg passfoto (ikke eldre enn 1 år) som leveres til testsenteret hvis kandidaten består prøven. Alternativt kan kandidaten selv laste opp bilde direkte på båtførerregisteret.no før prøvestart. Etter at prøven er avlagt kan ikke bildet endres av andre enn testleder.

Testleder har ansvar for at riktig bilde kobles til rett person og godkjenner bildet før bestilling av båtførerbeviset.

Dersom kandidaten har behov for særlig tilrettelegging må dette opplyses om ved oppmelding. For personer som har behov for særlig tilrettelegging kan det gis 20 minutter ekstra tid. I særlige tilfeller kan Norsk Test etter søknad avgjøre om båtførerprøven kan avlegges muntlig. Muntlig prøve innebærer at spørsmål og svaralternativ blir opplest til kandidaten av testleder.

3. Avlegging av prøven

Båtførerprøven har en varighet på én klokke time.

Testleder skal være tilstede under avleggelse av prøven. Han/hun kan være behjelpelig med eventuelle språklige avklaringer, men kan ikke gi faglig hjelp på noen måte. Testleder kan også hjelpe kandidater med å finne navngitte lykter o.l. i sjøkartet dersom kandidaten bruker lang tid på dette men kan ikke gi hjelp utover dette.

Ved avlagt prøve får kandidaten umiddelbart bekreftelse med resultat som kan skrives ut ved behov. Resultatet for prøven og status på utstedelse av bevis finnes på kandidatens egne sider på båtførerregisteret.no.

Testsenteret laster opp passfoto av kandidaten på Norsk Test sine nettsider og bestiller båtførerbevis som blir utstedt den påfølgende uke.

Dersom kandidaten ikke består båtførerprøven kan ny prøve avlegges tidligst etter 14 dager, jf. forskrift om minstealder § 9.

3.1 Tillatte hjelpemidler

Kandidater skal få utdelt utsnitt av fire sjøkart før prøven starter og kan benytte følgende hjelpemidler under gjennomførelse av prøven:

- kalkulator (hvor minnet er slettet før prøve avlegges)
- linjal og/eller parallellforskyver
- stikkpasser eller vanlig passer
- blyant eller penn
- kladdeark

Det er ikke tillatt å bruke andre hjelpemidler enn de som er nevnt over. Brukes det hjelpemidler under avleggelse av prøven som ikke er tillatt anses dette som forsøk på juks og resultatet kan annulleres.

Mobiltelefoner skal ikke være i bruk under prøven, heller ikke til bruk som kalkulator.

4. Undervisning som forberedelse til prøven

For å få utstedt båtførerbevis kreves det kun at kandidaten har bestått båtførerprøven. Det er ingen krav om kurs før avleggelse av prøven og det settes per dags dato heller ikke krav til kursentre/enkeltaktører som holder kurs som en forberedelse til båtførerprøven.

Spørsmålsdatabasen som danner grunnlaget for båtførerprøven er laget på bakgrunn av pensumlisten som er utarbeidet av Sjøfartsdirektoratet. Skal det holdes kurs vil det være fordelaktig å ta utgangspunkt i denne listen.

Personer som ikke ønsker å gå på kurs og som på annen måte har skaffet seg den nødvendige kompetansen, for eksempel ved selvstudie eller nettkurs, kan avlegge prøven som privatist.

4.1 Anbefalinger fra Sjøfartsdirektoratet

Kursleder bør ha nautisk kompetanse og erfaring i bruk av fritidsbåt, samt en viss pedagogisk erfaring.

For at pensumet til båtførerprøven skal kunne dekkes tilstrekkelig bør ikke undervisningen være av kortere varighet enn 25 timer à 45 minutter. For ungdommer og personer med liten eller ingen erfaring med bruk av båt bør antall kurstimer økes. Dersom antall kurstimer er mindre enn anbefalt bør det opplyses om at kandidatene bør ha en viss minimumskompetanse og at kurset er tilpasset de mer erfarne båtførerne.

Kursarrangøren står fritt til å velge lærebøker eller digitale ressurser, men har ansvaret for at materiellet på en utfyllende måte dekker pensumskravene.

5. Hvordan bli et godkjent testsenter?

For å bli et godkjent testsenter må du søke til Norsk Test.

Søknadsskjema, autorisasjonsavtale og mer informasjon om hvordan bli et testsenter finnes på www.norsktest.no.

6. Klage

Avleggelse av båtførerprøven er et enkeltvedtak og kan påklages til Sjøfartsdirektoratet i henhold til forvaltningsloven. Fristen for å fremsette klage er 3 uker fra det tidspunktet underrettingen om prøveresultatet kommer frem til kandidaten. Klagen skal sendes til Norsk Test.